HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

[א]דשיילינן להו לסהדי אי לא פרוע ת"ש סמפון שיש עליו עדים כשר [ב]מאי עדים עדי קיום הכי נמי מסתברא מדקתני סיפא ושאין עליו עדים פסול מאי אין עליו עדים אילימא דליכא עלויה עדים כלל צריכא למימר דפסול אלא לאו עדי קיום גופא (א)סמפון שיש עליו עדי' יתקיים בחותמיו אין עליו עדים [ג]ויוצא מתחת ידי שליש או [ד]שיוצא לאחר חיתום שטרות כשר יוצא מתחת ידי שליש דהא הימניה מלוה לשליש יוצא לאחר חיתום שטרות נמי דאי לאו דפריע לא הוה מרע ליה לשטריה:

הדרן עלך שנים אוחזין

אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז אלו מציאות שלו [ה]מצא פירות מפוזרין [ו]מעות מפוזרות [ז]כריכות ברשות הרבים [ח]ועגולי דבילה ככרות של נחתום (ב)מחרוזות של דגים וחתיכות של בשר וגיזי צמר הלקוחין ממדינתן ואניצי פשתן ולשונות של ארגמן הרי אלו שלו (ג)דברי רבי מאיר ר' יהודה אומר (ד)כל שיש בו שינוי חייב להכריז כיצד [ט]מצא עגול ובתוכו חרס ככר ובתוכו מעות רבי שמעון בן אלעזר אומר כל כלי אנפוריא אין חייב להכריז:

גמ' מצא פירות מפוזרין וכמה א"ר יצחק קב בארבע אמות היכי דמי אי דרך נפילה [י]אפילו טובא נמי ואי דרך הינוח [כ]אפילו בציר מהכי נמי לא א"ר עוקבא בר חמא [ל]במכנשתא דבי דרי עסקינן [מ]קב בארבע אמות דנפיש טרחייהו לא טרח איניש ולא הדר אתי ושקיל להו אפקורי מפקר להו בציר מהכי טרח והדר אתי ושקיל להו ולא מפקר להו בעי רבי ירמיה חצי קב בשתי אמות מהו קב בארבע אמות טעמא מאי משום דנפיש טרחייהו חצי קב בשתי אמות כיון דלא נפיש טרחייהו לא מפקר להו או דלמא משום דלא חשיבי (ה)וחצי קב בשתי אמות כיון דלא חשיבי מפקר להו קביים בשמונה אמות מהו קב בארבע אמות טעמא מאי משום דנפיש טרחייהו וכ"ש קביים בשמונה אמות כיון דנפישא טרחייהו טפי מפקר להו או דלמא משום דלא חשיבי וקביים בשמונה אמות כיון דחשיבי לא מפקר להו [א] קב שומשמין בארבע אמות מהו קב בארבע אמות טעמא מאי משום דלא חשיבי ושומשמין כיון דחשיבי לא מפקר להו או דלמא משום דנפיש טרחייהו וכ"ש שומשמין כיון דנפיש טרחייהו טפי מפקר להו קב תמרי בארבע אמות קב רמוני בארבע אמות מהו קב בארבע אמות טעמא מאי משום דלא חשיבי קב תמרי בארבע אמות קב רמוני בארבע אמות נמי כיון דלא חשיבי מפקר להו או דלמא משום דנפישא טרחייהו וקב תמרי בארבע אמות וקב רמוני בארבע אמות כיון דלא נפיש טרחייהו לא מפקר להו מאי [נ]תיקו: איתמר

יאוש

דשיילינן להו. אם ראו הפרעון. ואם לאו נאמן המלוה לומר שלא נכתב אלא להיות מוכן לכשיפרע: **עדי קיום.** שכתבו הנפק דבי דינא לא מקיימי ליה אלא א"כ פרע: **סמפון שיש עליו עדים.** בעדי קיום מוקמינן לה: **יתקיים בחותמיו.** ואפי' יוצא מתחת יד מלוה כשר: **אין עליו עדי קיום.** אבל עדים חתומין עליו: **ויוצא מתחת ידי שליש.** שאין הלוה מוציאו ולא המלוה אלא שליש שביניהם נאמן: **או שיצא אחר חיתום שטרות.** שיצא לפנינו כשהוא כתוב בשטר חוב אחר החתימה כשר: **דהא הימניה מלוה לשליש.** דעל כרחך אין כותב שובר אלא מלוה והוא מסרו ליד השליש:

הדרן עלך שנים אוחזין

אלו מציאות. מצא פירות מפוזרין. נתייאשו הבעלים מהן כדאמר בגמרא והפקר הן: **מעות מפוזרות.** הואיל ואין להם סימן ניכר אייאושי מייאש והוו להו הפקר. וזהו טעם כולם: **כריכות.** עומרים קטנים כמו מאלמים אלומים ומתרגמינן בירושלמי מכרכן כריכן (בראשית לז): **ברה"ר.** שהכל דשין עלייהו ואם היה סימן נקשר עליהן הרי הוא נשחת: **של נחתום.** כל ככרות הנחתומין שוין אבל ככרות של בעל הבית יש בהן סימן: **ממדינתן.** כמות שהן גזוזות כשאר כל גיזת המדינה לאפוקי הבאות מבית האומן כדקתני סיפא(ו): **אניצי פשתן.** ריסט"א בל' אשכנז ובמקומינו פופי"ר: **ולשון של ארגמן.** צמר סרוק ומשוך כמין לשון וצבוע ארגמן ומצויין הן: **מצא עיגול.** של דבילה: **אנפוריא.** בגמ'(ז) מפרש: **גמ' וכמה.** חשוב פיזור: **קב.** מפוזר בארבע אמות אבל בג' אמות לא הוי פיזור וטעמא מפרש ואזיל: **אי דרך נפילה.** אם מצאם דרך נפילה שיש לדעת שלא הונחו שם מדעת אלא נפלו: **אפילו טובא.** מקב נמי דכיון דאין בהן סימן אייאושי מייאש: **ואי דרך הינוח וכו'.** עתיד לחזור וליטלן: **במכנשתא דבי דרי.** בשעת אסיפת גרנות וכאן דשן בעליהן ונשאו את העיקר ונותרו אלו: **נפיש טרחייהו.** לקבצן: **בציר מהכי.** אם היה פזורן בפחות מכן: **משום דלא חשיבי.** עליה קב פירות לטרוח עליהן טורח קיבוץ של ארבע אמות: **שומשמין.** דקין מאד ויש טורח בקיבוצן יותר מחטין אבל דמיהן יקרין: תמרים ורמונין גסים הן ואין טורח בקבוצן:

יאוש

אלו מציאות שלו: כריכות ברה"ר. בכריכות דוקא מפליג בין רה"ר לרה"י משום דלמ"ד (לקמן כג:) סימן העשוי לידרס הוי סימן ומקום הוי סימן מיירי הכא דליכא סימן ומקום נמי לא הוי סימן ברה"ר משום דמנשתפי וברה"י הוי מקום סימן וחייב להכריז ומיירי דאשכח דרך הינוח וככרות של נחתום ועיגולי דבילה אין בהם סימן והוי שלו אף ברה"י ומיירי דמצא דרך נפילה ולכך לא הוי מקום סימן וא"ת אמאי נקט כריכות דאשכח דרך הינוח טפי משאר דאיירי דרך נפילה וי"ל דכריכות איידי דיקירי אינון לא הוה שיפלו שלא מדעת אלא כשעומד לפוש מניח לארץ ושכחם שם וככרות של בעה"ב יש להן סימן דבעלי בתים רגילים לעשות סימן בככרותיהן ולכך אפילו ברשות הרבים חייב להכריז דסימן העשוי לידרס הוי סימן וליבורי מעות ופירות דהוי מקום סימן אף ברה"ר כדאמר לקמן משום דלא שייך בהו מנשתפי ואם תאמר כריכות ברה"ר דמיירי דרך הינוח היאך לוקחם הא אמרינן לקמן(ט) ספק הינוח לא יטול וכל שכן ודאי הינוח וי"ל דה"מ כשמצא במקום מוצנע ומשתמר דלא יטול (א) אם אין בו סימן ואם יש בו סימן נוטל ומכריז ולמ"ד (לקמן כג:) סימן העשוי לידרס לא הוי סימן ומקום נמי לא הוי סימן מיירי בכריכות שיש בהם סימן ולכך ברה"י מכריז וככרות של נחתום ושאר דמתניתין לית בהו סימן ולכך אף ברה"י הם שלו וככרות של בעה"ב שיש בהם סימן חייב להכריז אף ברה"ר דאין עשוי לידרס משום דאין מעבירין על האוכלין וכולה מתני' מיירי בין דרך נפילה בין דרך הינוח וא"ת כריכות אי דרך נפילה היא אם כן אינו יודע היכן נפלו וברשות היחיד אמאי צריך להכריז הא מתייאש שסבור ברה"ר נפיל וי"ל דאע"פ שאינו יודע לכוין המקום יודע הוא אם נפל ברשות הרבים או ברשות היחיד:

וכמה א"ר יצחק קב בארבע אמות. צריך לומר דרבי יצחק גופיה בעי וכמה דאי גמרא בעי מאי בעי וכמה לוקי דרך נפילה ואפילו טובא כדפריך גמ' בתר הכי אלא מדברי רבי יצחק הוא ורבי יצחק לא בעי לאוקמי דרך נפילה ואפילו טובא משום דסבר כאביי דיאוש שלא מדעת לא הוי יאוש אלא מוקי לה במכנשתא דבי דרי שהניחם שם מדעת וכה"ג איכא בפירקין (דף ל:) דבעי ולעולם אמר רב יהודה כו' דצריך לומר דרב יהודה אמר ולעולם וכן בפרק לא יחפור (ב"ב דף כג: ושם ד"ה וכמה) גבי מרחיקין מן החלונות דקאמר וכמה אמר רב ייבא כמלוא רוחב חלון(ט): **חצי קב בשתי אמות מהו.** תימה הלא קב בארבע אמות הוי נמי חצי קב בשתי אמות ומאי קמבעיא ליה וי"ל כיון דליכא אלא חצי קב ילקוט כיון שאין לו טורח לגמור אבל קב בארבע אמות יש לו טורח ללקוט הכל ואין מלקט כלל אי נמי קב בארבע אמות מרובעין הוי חצי קב בשתי אמות רוחב וארבע אמות אורך והכא בעי חצי קב בב' אמות על ב' אמות:

דלכי

מסורת הש"ס

(א) [סנהדרין לא:], (ב) [עי' תוס' לקמן כג: ד"ה מחרוזות], (ג) [בגמ' ירושל' ורא"ש ליתא להך ג' תיבות], (ד) [לקמן כג.], (ה) וכל שכן חצי. רש"ל, (ו) [לקמן כה.], (ז) [לקמן כג:], (ח) [כה:], (ט) [ועי"ע תוס' פסחים לג. ד"ה תתן],

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אלו וכו' אם אין בו סימן. נ"ב ע"ל דף כג סוף ע"א:

◆

הגהות הגר"א

[א] גמ' קב שומשמין כו'. נ"ב גירסת הרמב"ם שומשמי ותמרי ורמוני מאי תיקו ור"ל מב' וג' מינים:

עין משפט נר מצוה

קעו א ב מיי' פט"ז מהלכות מלוה ולוה הלכה ט סמג עשין לד טוש"ע ח"מ סי' סה סעיף יח:

קעז ג מיי' שם הל' ח טוש"ע שם סעיף יט:

קעח ד מיי' שם הל' י טוש"ע שם סעיף כ:

א ה מיי' פט"ו מהלכות גזילה ואבידה הל' ח סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסב סעיף ז:

ב ו מיי' שם פט"ז הל' ג טוש"ע שם סעיף ו:

ג ז מיי' שם פט"ו הל' ח טוש"ע שם סעיף ט:

ד ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:

ה ט מיי' שם הלכה יא טוש"ע שם סעיף טו:

ו י כ מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף ז:

ז ל מ נ מיי' שם הל' יב סמג שם טוש"ע ח"מ סי' רס סעיף ז:

◆

לעזי רש"י

רישט"א [רישטי"ש]. אגודות פשתן סרוק.

פופי"ר [פופידי"ש]. אגודות פשתן סרוק.

◆

רבינו חננאל

שיש עליו עדים כשר. ופריק מאי עדים דקתני עדי קיום הכי נמי מסתברא וכו'. גופא סמפון שיש עליו עדים יתקיים בחותמיו. אוקימנא יתקיים מחותמיו אם מעידין שפרעו בפניהם. אין עליו עדים כלומר אינם יודעין העדים לא סמכינן עליה ואם יוצא מתחת ידי שליש ואמר השליש שודאי פרע הלוה למלוה מיגו דאי בעי השליש למיתביה ללוה כי אמר פרעיה מהימן. וכן אם נמצא זה הסמפון כתוב בשטר חוב עצמו אחר חתימת עדי השטר כשר דאי לאו דפרעיה לא הוה מרע ליה לשטריה:

הדרן עלך שנים אוחזין

אלו מציאות שלו ואלו חייב להכריז מצא פירות מפוזרין וכו'. אמר רבי יצחק קב מפוזר בד' אמות ומקשי' עלה אי דרך נפילה אשכחינהו אפי' יותר מקב שלו הן. אי דרך הנחה אשכחינהו אפי' פחות מקב לא יגע בהן ופריק מר עוקבא מתני' במכנשתא דבי דרי עסקינן. (א) הגרנות כשמכבדין הגורן בשעה שמניפין התבואה מן הגורן אם מצא כשיעור קב פירות מפוזרין בגורן ברחוק ד' אמות לא טרח איניש למכנשינהו ומפקר להו לפיכך הן שלו. אבל קב בפחות מד' אמות לא מפקר להו הלכך לא שקיל. הא דתנן וציבורי פירות ומקשי ופרקי תני וציבור פירות אינון ואיפשיט דמנין הוי סימן. אבל מקום לא

(א) אולי צ"ל פי' בשעת אסיפת הגרנות כשמכבדין.